

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 20 lutego 2019 r.

Poz. 325

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 lutego 2019 r.

w sprawie doradztwa zawodowego

Na podstawie art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, sposób realizacji doradztwa zawodowego oraz zadania doradcy zawodowego.

§ 2.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla:

1. przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego – określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
2. klas I–VI szkół podstawowych – określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
3. klas VII i VIII szkół podstawowych – określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
4. branżowych szkół I stopnia – określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
5. liceów ogólnokształcących – określa załącznik nr 5 do rozporządzenia;
6. techników – określa załącznik nr 6 do rozporządzenia;
7. branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych – określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 3.

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

1. w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
2. w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;
3. w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych, o których mowa w § 2 pkt 4–7, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia

ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy, a także w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;

4. w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy.

Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 2315).

Dziennik Ustaw – 2 – Poz. 325

Wewnątrzszkolny plan doradztwa zawodowego 2024-26

Plan pracy na lekcjach doradztwa zawodowego na wszystkich etapach nauczania w szkole podstawowej

Cele doradztwa zawodowego na różnych etapach edukacji:

1. Przedszkole i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych:
 - Kształtowanie podstawowych umiejętności społecznych i poznawczych.
 - Rozwijanie zainteresowań i zdolności dzieci.
 - Wprowadzenie pojęć związanych z różnymi zawodami.
 - Kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i nauki.
2. Klasy I–III szkół podstawowych:
 - Poznanie siebie: opis zainteresowań, rozwijanie mocnych stron.
 - Świat zawodów i rynek pracy: poznanie różnych zawodów, znaczenie pracy.
 - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: potrzeba uczenia się, źródła wiedzy.
 - Planowanie własnego rozwoju: wstępne plany zawodowe, podejmowanie decyzji.
3. Klasy IV–VI szkół podstawowych:
 - Poznanie własnych zasobów: określanie zainteresowań, mocnych stron.
 - Świat zawodów i rynek pracy: grupy zawodów, specyfika pracy.
 - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: sposoby zdobywania wiedzy.
 - Planowanie własnego rozwoju: planowanie działań, podejmowanie decyzji.
4. Klasy VII–VIII szkół podstawowych:
 - Poznanie własnych zasobów: analiza zainteresowań, zdolności, kompetencji.
 - Świat zawodów i rynek pracy: analiza zawodów, wymagania rynku pracy.
 - Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: oferty szkół ponadpodstawowych.

Planowanie własnego rozwoju: ustalanie celów, sporządzanie indywidualnego planu działania.

Sposób realizacji doradztwa zawodowego:

1. Przedszkole i oddziały przedszkolne:
Zajęcia edukacyjne wychowania przedszkolnego zgodnie z programami wychowania przedszkolnego.
2. Klasy I–VI szkół podstawowych:
Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego.
3. Klasy VII–VIII szkół podstawowych:
Obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego.
Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zadania doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie potrzeb uczniów.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Opracowywanie programu doradztwa zawodowego we współpracy z nauczycielami.
4. Wspieranie nauczycieli w realizacji działań doradczych.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej.
6. Realizowanie działań wynikających z programu doradztwa zawodowego.

Metody i formy realizacji działań:

1. Zajęcia edukacyjne i warsztaty.
2. Indywidualne konsultacje z uczniami i rodzicami.
3. Wizyty zawodoznawcze.
4. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
5. Korzystanie z różnych źródeł informacji edukacyjnych i zawodowych.

Dzięki powyższym działaniom uczniowie będą mogli świadomie planować swoją przyszłość zawodową, uwzględniając swoje zainteresowania, zdolności oraz możliwości rynkowe.

Tabela planu pracy na lekcjach doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej

Temat lekcji	Cele lekcji	Konkretne zagadnienia	Przykładowe materiały
Poznanie własnych zasobów	- Określenie wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	- Rozpoznanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)	- Arkusze samooceny
	- Rozpoznanie własnych ograniczeń i możliwości	- Synteza informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł	- Testy predyspozycji zawodowych
	- Określenie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju	- Określenie własnej hierarchii wartości i potrzeb	- Warsztaty grupowe
Świat zawodów i rynek pracy	- Wyszukiwanie i analiza informacji na temat zawodów	- Charakterystyka wybranych zawodów, uwzględniając kwalifikacje oraz możliwości ich uzyskiwania	- Bazy danych zawodów
	- Porównanie własnych zasobów z wymaganiami rynku pracy	- Zjawiska i trendy na rynku pracy (regionalnym i lokalnym)	- Prezentacje multimedialne
	- Uzasadnienie znaczenia pracy w życiu człowieka	- Znaczenie i możliwości doświadczania pracy	- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	- Analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych	- Analiza kryteriów rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów	- Informacje z portali edukacyjnych
	- Uczenie się przez całe życie	- Różne sposoby zdobywania wiedzy	- Broszury i ulotki informacyjne

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji	- Ustalanie celów edukacyjnych i zawodowych - Podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	- Sporządzanie indywidualnego planu działania - Planowanie działań, które pomogą w realizacji celów	- Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym - Planery i kalendarze
Autoprezentacja i etyka zawodowa	- Doskonalenie umiejętności autoprezentacji - Zrozumienie znaczenia etyki zawodowej	- Wartości związane z pracą i etyką zawodową - Charakterystyka instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej	- Ćwiczenia w zakresie autoprezentacji - Materiały audiowizualne dotyczące etyki zawodowej
Nowoczesne technologie w świecie zawodów	- Zapoznanie się z nowoczesnymi technologiami w kontekście zawodowym - Analiza wpływu technologii na rynek pracy i wymagania wobec pracowników - Wprowadzenie do programowania i podstaw robotyki - Cyfrowe narzędzia pracy i komunikacji	- Przykłady zastosowania nowoczesnych technologii w różnych zawodach - Kompetencje przyszłości – jakie umiejętności będą poszukiwane - Podstawy programowania, zastosowanie robotyki w różnych dziedzinach - Narzędzia do pracy zdalnej, zarządzanie projektami online, cyfrowe umiejętności komunikacyjne	- Filmy edukacyjne o nowych technologiach - Artykuły i raporty dotyczące przyszłości rynku pracy - Zestawy edukacyjne do nauki programowania i robotyki - Platformy edukacyjne, oprogramowanie do zarządzania projektami

Opis tematów lekcji

1. Poznanie własnych zasobów: Uczniowie będą identyfikować swoje zainteresowania, zdolności i predyspozycje, a także rozpoznawać swoje ograniczenia. Dowiedzą się, jak te elementy wpływają na ich przyszłe plany zawodowe.
2. Świat zawodów i rynek pracy: Uczniowie zapoznają się z różnymi zawodami, wymaganiami rynku pracy oraz wartościami związanymi z pracą. Nauczą się, jak porównywać swoje zdolności z wymaganiami zawodowymi.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: Uczniowie będą analizować oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych, a także poznawać różne metody zdobywania wiedzy przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji: Uczniowie nauczą się planować swoje działania i podejmować decyzje dotyczące przyszłej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
5. Autoprezentacja i etyka zawodowa: Uczniowie doskonalą umiejętności autoprezentacji oraz zapoznają się z wartościami i etyką zawodową.
6. Nowoczesne technologie w świecie zawodów: Uczniowie zapoznają się z zastosowaniem nowoczesnych technologii w różnych zawodach, analizują wpływ technologii na rynek pracy i wymagania wobec pracowników, poznają podstawy programowania i robotyki oraz uczą się korzystać z cyfrowych narzędzi do pracy i komunikacji.

Ewaluacja

Ewaluacja przeprowadzana będzie w formie zarówno ilościowej, jak i jakościowej, uwzględniając następujące elementy:

1. Ankiety i kwestionariusze:
 - Regularne przeprowadzanie ankiet wśród uczniów dotyczących ich satysfakcji z zajęć.
 - Kwestionariusze oceniające stopień zrozumienia omawianych zagadnień oraz przydatność zdobytej wiedzy w planowaniu przyszłości zawodowej.
2. Analiza prac uczniów:
 - Analiza arkuszy samooceny, testów predyspozycji zawodowych oraz indywidualnych planów działania.
 - Przegląd i ocena projektów grupowych oraz indywidualnych prezentacji.
3. Obserwacje:
 - Obserwacje zachowań uczniów podczas zajęć, ich zaangażowanie oraz umiejętność pracy w grupie.
 - Monitorowanie postępów w zakresie autoprezentacji i komunikacji.
4. Konsultacje:
 - Regularne indywidualne konsultacje z uczniami w celu omówienia ich postępów, trudności oraz planów na przyszłość.
 - Spotkania z rodzicami w celu wymiany informacji na temat rozwoju i planów edukacyjno-zawodowych ich dzieci.
5. Feedback od nauczycieli:
 - Zbieranie opinii od nauczycieli innych przedmiotów na temat postępów uczniów w zakresie kompetencji miękkich i zawodowych.
6. Wyniki egzaminów i testów:

Analiza wyników egzaminów i testów kompetencyjnych związanych z treściami omawianymi na lekcjach doradztwa zawodowego.

Dzięki systematycznej ewaluacji możliwe będzie bieżące dostosowywanie programu doradztwa zawodowego do potrzeb uczniów oraz efektywne wspieranie ich w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej.

Odpowiedzialność za przeprowadzenie ewaluacji

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego, odpowiedzialność za przeprowadzenie ewaluacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego spoczywa na nauczycielach prowadzących te zajęcia. Nauczyciele mają obowiązek realizować ewaluację zgodnie z programem nauczania oraz monitorować postępy uczniów.

W przypadku, gdy zajęcia prowadzą doradcy zawodowi, pedagodzy, psycholodzy lub inni nauczyciele, również oni są odpowiedzialni za przeprowadzenie ewaluacji. Dyrektor szkoły nadzoruje proces ewaluacji i może powierzyć prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego innemu nauczycielowi lub osobie, jeżeli w szkole brakuje doradcy zawodowego.

Ewaluacja ma na celu ciągłe doskonalenie jakości edukacji zawodowej i dostosowywanie jej do potrzeb uczniów oraz wymagań rynku pracy.

Przykładowe technologie AI, z których można skorzystać na lekcjach doradztwa zawodowego

1. Chatboty edukacyjne:
Chatboty mogą być wykorzystane do udzielania odpowiedzi na pytania uczniów dotyczące różnych zawodów, ścieżek edukacyjnych oraz rynku pracy. Przykłady: ChatGPT, Watson Assistant.
2. Platformy e-learningowe z AI:
Platformy takie jak Coursera, Udacity czy Khan Academy wykorzystują sztuczną inteligencję do personalizacji ścieżek edukacyjnych, dostosowując materiały do indywidualnych potrzeb i postępów uczniów.
3. Analiza danych i predykcja kariery:
Narzędzia oparte na AI, które analizują dane uczniów, takie jak wyniki testów, zainteresowania i umiejętności, aby przewidzieć najbardziej odpowiednie ścieżki kariery. Przykłady: Knewton, Pymetrics.
4. Symulacje i rzeczywistość wirtualna (VR):
Symulacje zawodowe i scenariusze w rzeczywistości wirtualnej pozwalają uczniom na doświadczenie różnych zawodów w sposób immersyjny. Przykłady: zSpace, Oculus VR.
5. Narzędzia wspomagające tworzenie CV i listów motywacyjnych:
Aplikacje wykorzystujące AI do automatycznego generowania i poprawiania CV oraz listów motywacyjnych. Przykłady: Resume.io, Zety.
6. Systemy rekomendacji:
Systemy rekomendujące kursy, staże i oferty pracy na podstawie zainteresowań i umiejętności uczniów. Przykłady: LinkedIn Learning, EdX.
7. Aplikacje do nauki programowania:

Aplikacje i platformy wykorzystujące AI do nauczania podstaw programowania i robotyki. Przykłady: CodeCombat, RobotC.

8. Narzędzia do analizy rynku pracy:

Narzędzia analityczne, które wykorzystują AI do analizy trendów na rynku pracy, pomagając uczniom zrozumieć, które zawody będą najbardziej poszukiwane w przyszłości. Przykłady: Burning Glass Technologies, EMSI.

Przykładowe technologie i sposoby ich stosowania na lekcjach doradztwa zawodowego

1. Integracja z programem nauczania:

Współpraca z nauczycielami i doradcami zawodowymi w celu włączenia odpowiednich technologii AI do programu nauczania.

2. Szkolenie nauczycieli:

Organizacja szkoleń dla nauczycieli, aby zapoznali się z nowymi narzędziami i technologiami oraz nauczyli się, jak skutecznie je wykorzystywać.

3. Dostęp do zasobów:

Zapewnienie uczniom dostępu do platform i narzędzi AI poprzez szkolne komputery, tablety lub smartfony.

4. Monitorowanie i ewaluacja:

Regularne monitorowanie i ewaluacja skuteczności wykorzystania technologii AI w edukacji zawodowej, aby stale doskonalić metody nauczania.

Wprowadzenie tych technologii na lekcjach doradztwa zawodowego może znacznie zwiększyć zaangażowanie uczniów, dostosować nauczanie do ich indywidualnych potrzeb oraz lepiej przygotować ich do wyzwań współczesnego rynku pracy.